

www.beleco.cz

Možnosti vizuálního hodnocení rybích přechodů

Mgr. Jan Dušek

2017

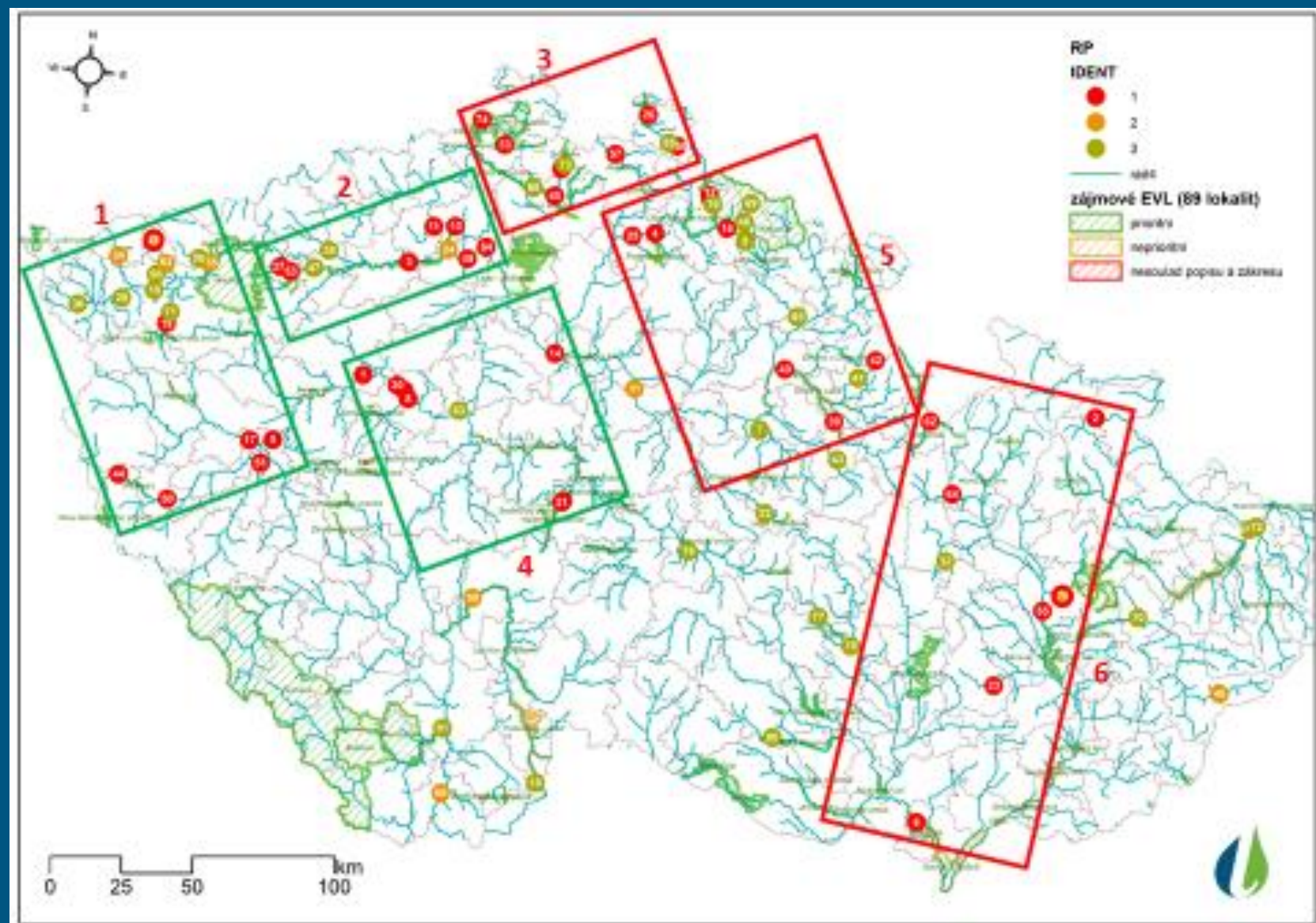

Cíle práce

- Zjištění **stavu rybích přechodů** zrealizovaných v rámci Operačního programu Životní prostředí (OPŽP)
- Vyvinutí **metodiky** pro snadné vizuální hodnocení rybích přechodů
- Sepsání **doporučení** pro technické řešení budoucích rybích přechodů a zacílení financování staveb z veřejných zdrojů

Metodika

- Extenzivní ověření funkčnosti **42 rybích přechodů** financovaných z OPŽP
- Zhodnocení **vizuálních parametrů** s ohledem na provozní stav rybího přechodu, konstrukční odolnosti apod. za průtoků odpovídajících průměrnému průtoku nebo nižších
- Každý rybí přechod posouzen dvěma osobami, vždy 7 stejnou dvojicí – důležité pro vyhodnocení a následnou úpravu metodiky směrem k její standardizaci.

Metodika

Název hodnoceného rybního přechodu: _____		
GPS souřadnice _____		Rád toku dle Strahlera _____
Délka vzdutí	do 100 m 100-500 m nad 500 m	Ovivení z okolí _____
Prvky omezuující horní vstup při poproudové migraci	umělé přirodní žádné	Umožňuje rybní přechod poproudovou migrací? 1 - určitě 2 - dobře 3 - selektivně 4 - ojedinelé 5 - neumožňuje
Doplňkové zařízení a konstrukce	žádné norm. stěna Nadřívová zábrana jiné: _____	Další prvky umožňující poproudovou migraci žádné přelivová hrana propust jiné: _____
Možnost nalezení horního vstupu	1 - jista 2 - velmi dobrá 3 - dobrá 4 - špatná 5 - velmi špatná	Umožňuje rybní přechod protiproudovou migrací? 1 - určitě 2 - dobře 3 - selektivně 4 - ojedinelé 5 - neumožňuje
Charakter toku pod jezem	přirodní blůsky mínoré upraveny významně upraveny	Další prvky umožňující protiproudovou migraci žádné jiné: _____
Proud v podjezí z pohledu ryb produkčních proti proudu	bystřinný tok silný proud mínorý proud stojatá voda	
Proud z RP a proudnice toku	přímá návazost jsou v blízkosti jsou bez návaznosti	
Možnost nalezení dolního vstupu	1 - jista 2 - velmi dobrá 3 - dobrá 4 - špatná 5 - velmi špatná	Počet kritických míst rybního přechodu _____
Charakteristika aktuálních průtokových poměrů, vliv aktuální hydrologické situace na funkčnost RP	Popis aktuální manipulace na objektu _____	
Celkové hodnocení RP	výborný velmi dobrý vyžaduje drobné opravy vyžaduje zásadní opravy celá špatná	Slovní hodnocení: _____
Foto	Další přílohy	

Rybní přechod		
Kritické místo číslo _____		
Popis umístění	Popis problému	Důvod
	velký rozdíl hladin	mechanické poškození
	malé mezery v přepážce	konstruktivní vada
	směrování proudění	postupný proces
	velikost tuřiny	jiné: _____
Důsledek pro cílové druhy	zanikání tuřiny	
	absence proudového stínu	
	jiné: _____	
Závažnost problému	Foto	
základní		
významná		
patrná		
Návrh řešení		
Další přílohy (text, foto, video)		
	velký rozdíl hladin	mechanické poškození
	malé mezery v přepážce	konstruktivní vada
	směrování proudění	postupný proces
	velikost tuřiny	jiné: _____
Důsledek pro cílové druhy	zanikání tuřiny	
	absence proudového stínu	
	jiné: _____	
Závažnost problému	Foto	
základní		
významná		
patrná		
Návrh řešení		
Další přílohy (text, foto, video)		

Souhrn výstupů

- **Kvalita** realizovaných staveb je **velmi proměnlivá**, ale oproti minulosti významně vyšší.
- Technické rybí přechody jsou většinou v pořádku, přírodě blízké jsou naproti tomu velmi často ovlivněné konstrukčními vadami.
- Odchyłky v závěrech rozdílných hodnotitelů byly minimální a byly způsobeny hlavně průtokovými podmínkami, metodologii je možné označit za objektivně nastavenou.

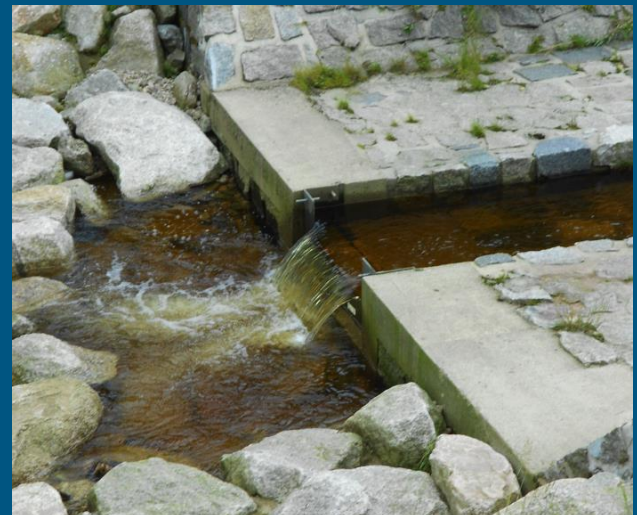
Procesní chyby

- **Nekoncepční podpora lokalizace** – jen 15 zrealizovaných staveb rybích přechodů vychází z harmonogramu Koncepte zprůchodnění říční sítě, plánováno bylo 3x více (celkem za minulé programové období > 750 mil. Kč)
- **Ústupky při schvalování projektu**

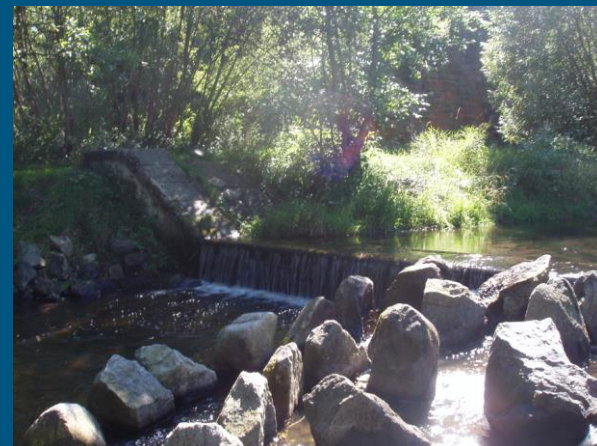
Konstrukční vady

- Charakter přepážek
- Podélný sklon

Postrealizační problémy

- Nedostatečná frekvence údržby
- Potřeba oprav poškození

Další poznatky

- Na větších řekách je konstrukce jediného rybího přechodu většinou nedostatečná.
- Přechody musí ke vstupu motivovat celé spektrum druhů společenstva.
- Umožnění průchod generačních ryb proti proudu je významnější než samotná naležitelnost dolního vstupu do přechodu.
- Význam naležitelnosti horního vstupu je třeba hodnotit v kontextu poproudové průchodnosti jezu.

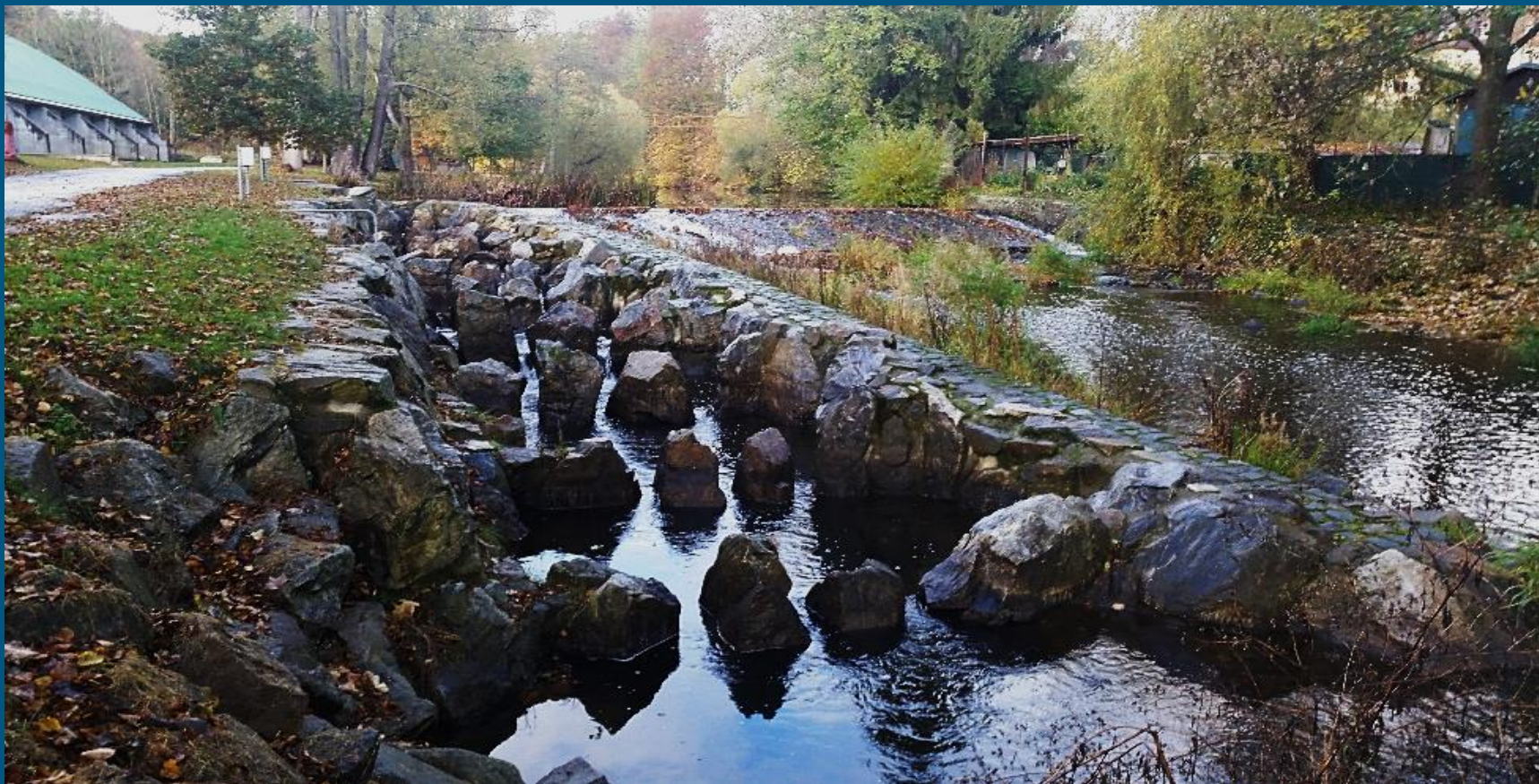
Poznatky z průzkumů budou využity při zacílení financování staveb z veřejných zdrojů.

Optimismus na závěr

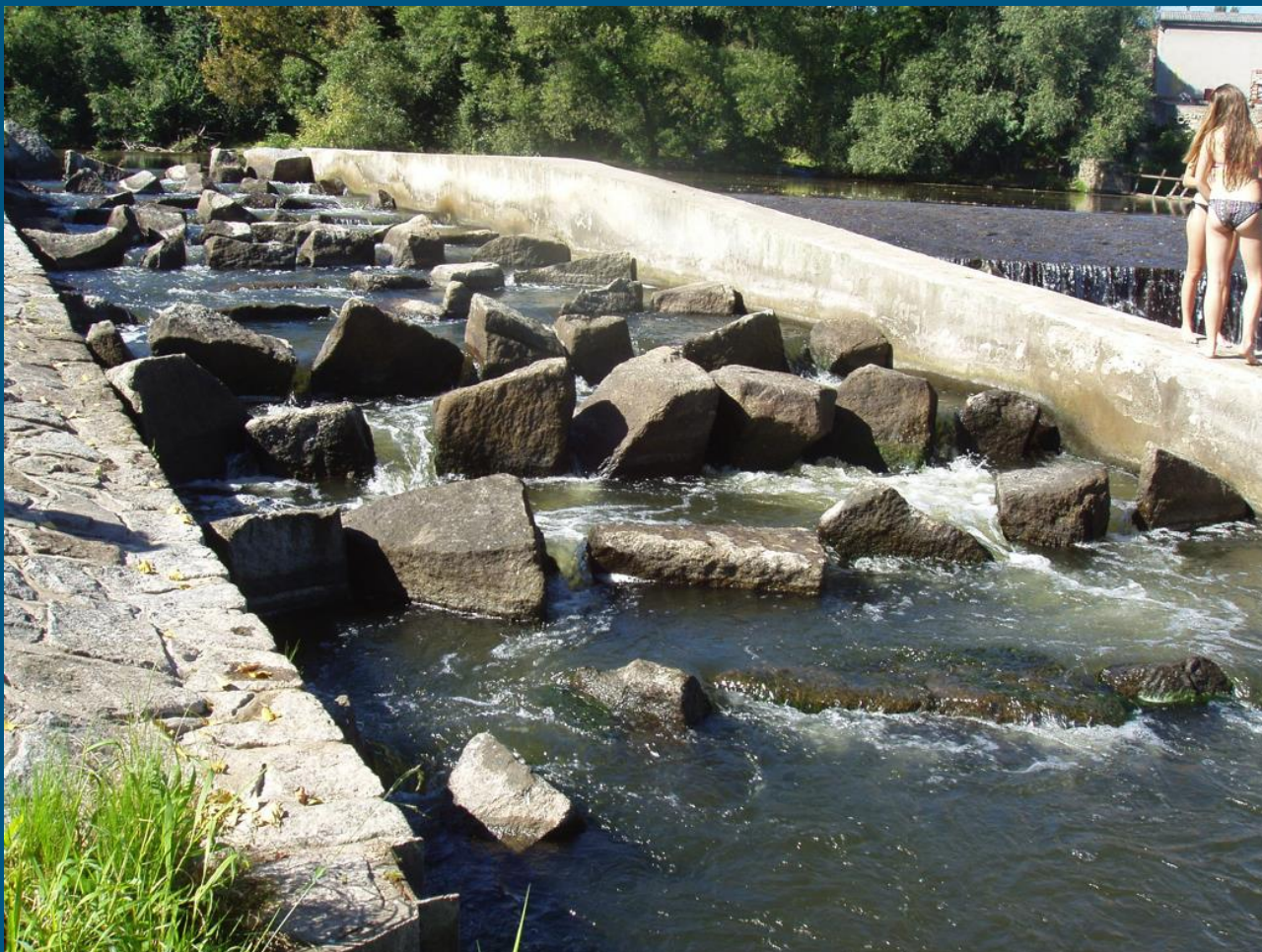
Úhlava - Radobyčice

Optimismus na závěr

Blanice – U kamenného mostu

Optimismus na závěr

Ohře – Košnice nad Ohří

Optimismus na závěr

Labe - Štětí

Optimismus na závěr

Bystřice – U Selika

Optimismus na závěr

Rolava - Nejdek

Optimismus na závěr

Bulovský potok

Děkuji za pozornost